

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. [i.e. VI.] Idem (a) Episcopo Altissiodorensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

13.
Prosequitur
alia diffici-
lis questio.

His consequens est alia, nec parum difficilis questio, an licitum sit uti destructione malefici ad obtinendam sanitatem? Pro cuius questionis solutione sciendum est, quod ut notat Delrius *d. lib. 6. cap. 2. sect. 1. q. 3.* solet aliquando pactum a malefico fieri cum dæmone, ut quamdiu signum aliquod duraverit, duret maleficium, & everso signo cesset, quod fieri contingit duplici interveniente pacto, veluti quando cum dæmone conventum est, ut tali signo durante, duret in vexatione & operatione malefica; & quod remoto signo, cesset à tali vexatione: & in hoc casu constat duplex esse pactum cum dæmone; alterum de nocendo durante signo, alterum verò de cessando ab operatione malefica remoto signo. Quando ergo unum tantum est pactum conventum cum dæmone, ut durante signo maleficè operetur, eo casu, etiam everso signo, non tenetur dæmon virtute pacti ab operatione cessare, sed tantum liberum est ei nocere, vel non: quotiens autem illud duplex pactum præcessit, si maleficus signum evertat, intendens cogere dæmonem, ut ab operatione desistat virtute secundi pacti, vel quilibet alius tollat signum hoc, erit omnino illicitum, & iniquum, eo quod tali facto approbatur pactum secundum, & illius virtute speratur salus ope dæmonis: quare tota hæsitatio est, quando unicum fuit pactum, quo casu everso signi non supponit pactum, in quod confertur; vel quando etiam intercessit duplex pactum, maleficus auferens signum non intendit sibi posterius pactum servare, sed adductus penitentia pacti conventi, intendit omnino rescindere pactum, & ideo auferit signum, quod tollit pacti vinculum, non quatenus est signum posterioris pacti, sed quatenus est eius destructio. In hoc ergo dubio, an liceat signum malefici tollere pro recuperanda salute, obtinuit sententia affirmativa, videlicet licere ipsi malefico, vel alii cuicumque signum malefici tollere animo destruendi pactum cum dæmone conventum, & obtinendæ salutis: probant Scotus *in 4. dist. 34. quest. unic. art. 3.* Henriquez *lib. 12. de matrim. cap. 8.* Navarrus *in summa, cap. 11. num. 29.* Vega *1. tom. summe, cap. 34. num. 110.* Cajetan. *tom. 2. opusculor. tract. 12. de malefio. q. unic.* Castro *de justa heretic. punitione lib. 1. cap. 15.* Sotus *in 4. dist. 34. q. unica, art. 3.* Delrius *lib. 6. magia, cap. 2. sect. 1. quest. 3.* Et ratione probatur, quia certum est, finem intentum ex destructione signi, licitum esse: quare tota malitia refundi debet in medium adhibitum ad ta-

lem finem consequendum: sed in hoc medio nullam reperiri culpam ex eo constat, quod destruendo signum malefici intentione prædicta, nec pactum, nec amicitia cum dæmone confirmatur, nec ex eo illi aliquis tribuitur honos; immò dæmone contempto, ab ejus receditur amicitia, ideoque signum fœderis destruitur, ut constet dissolutum esse pactum. Quod si dicas, malum esse credere, everso signo dæmonem à vexatione cessaturum: Respondeo, hoc omnino esse à veritate alienum; nam illud credi nullo jure prohibetur, nec continet aliquid infidelitatis, ut advertit Scotus *d. dist. 34. quest. unic.* nam destruens signum, non consentit operationi dæmonis, sed credit, signo sublato dæmonem non amplius vexaturum; quia licet creditur, quod dæmon, qui pacto ligatus erat ad nocendum, soluto pacto per signi everisionem, cesset à tali vexatione. Idque licitum esse facile constat; nam quoties per signum appositum sequitur maleficium, id non aliter contingit, quam dæmone operante, & vexante; at verò quando restituitur sanitas maleficiato per everisionem signi, nullum intervenit auxilium dæmonis, sed mera cessatio illius intenditur, scilicet quod non agat vexando; & ideo non expectatur quod operetur, sed quod desinat agere. Expectare autem effectum dæmonis privativum non est prohibitum, immò licitum est expectare dæmonis fugam ab energumeno, vel cessationem tentationis; nam ille effectus non expectatur, ut effectus alicujus pacti conventi cum dæmone, sed potius est solutio pacti inini cum illo. Nec obstabit si infestæ operationem dæmonis ab ipsis signis non pendere, quia etiam illis ablatis, si voluerit, poterit vexare, vel non; ergo parum prodest signum malefici evertere; nisi dato pacto cum illo, & per consequens non minus consentit pacto, qui signum tollit, quam qui posuit; nam facile respondetur cum Victoria *in relect. de mag. ad finem*, dæmonem non teneri naturaliter operari ratione signi, sed moraliter ratione pacti conventi: immò & si pactum non præcederet, eoque signum apponeretur, dæmon non æqualiter vexaret; nam Deus, etsi plerumque permittat dæmoni operationem mediante pacto malefico, sine illo tamen, & non interveniente operæ hominis, non permittit; & ita rectè creditur, quod si dæmon poterat vexare mediante pacto, & signo durante, id non poterit efficere signo destructo.

CAPUT IV.

Idem (a) Episcopo Alstisiodorensi.

FRaternitatis tuæ litteras recepimus continentibus, quod Odeardis mulier cuidam viro matrimonialiter nupsit, cum quo per multos annos morata, non potuit carnaliter ab ipso cognosci. Licet autem per Archipresbyterum tuum super hoc fuisses edoctus, volens tamen super hoc habere certitudinem pleniorē, quāsdam (b) matronas suæ parochiæ, providas & honestas ad tuam præsentiam evocasti, directè illis injungens sub periculo animarum, ut mulierem ipsam prudenter inspicerent, & perquirerent diligenter, utrum idonea esset ad viriles amplexus: quæ tandem in fide sua tibi asseveravere constanter, quod eadem mulier non poterat esse mater, aut conjux, tanquam cui naturale decrat instrumentum. Unde inter ipsam & virum illum divortium celebrasti, mulierem ipsam inducens, ut ad aliquam religionem se

trane-

transferret perpetuam continentiam servatura; viro autem licentiam tribuisti, ut uxorem duceret in nomine Domini, quia pater fieri cupiebat. Contigit autem postea, quod mulier eadem invenit, qui seras hujusmodi referavit, abiciens continentiam, quam promisit: & quæ alium virum habuerat, W. latori præsentium supernupsit, pro quibus humiliter supplicasti, ut cum eis misericorditer ageremus. Quamvis igitur semiplenè nobis expresseris, quomodo dicta mulier se promiserit continentiam servaturam; utrum videlicet simplici verbo, an voto solenni; utrumve ad (e) religionem transierit, ut promisit, an contra promissionem in domo remanserit; & qualiter seras illas fecerit referari, utrum videlicet artificio medici, an concubitu viri, seu alio quolibet modo. Nos verò perspicaciter attendentes, quod impedimentum illud non erat perpetuum, quod præter divinum miraculum per opus humanum absque corporali periculo potuit removeri, sententiam divortii per errorem, licet probabilem, novimus esse prolatam, cum pateat ex postfacto, quod ipsa cognoscibilis erat illi, cujus simili commiscetur; & idè inter primam mulierem, & primum virum dicimus matrimonium extitisse: quare inter ipsam & præfatum W. matrimonium non esse censemus, eosque præcipimus ab invicem separari: & si prædicta mulier ad religionem transivit, sicut asseritur promississe, primus vir, qui non cognovit eandem, cum ea remaneat, cum qua postmodum Ecclesiæ auctoritate (d) contraxit, alioqui idem vir dimissa eâ, quam postea superduxit, debet ad illam redire, cum qua primò contraxit, nisi se voto mulier illa constrinxerit ad continentiam observandam, ut intelligatur per hoc cum præfato W. fornicata fuisse: vel nisi se fornicario modo alii viro immiscuerit, ut primus idem vir prætextu fornicationis, quam commiserat, ejus consortium declinaret. Nam si tantum simplici verbo promisit se continentiam servaturam, & postea in conspectu Ecclesiæ nupsit memorato W. quamdiu articulus iste dubitabilis erat, præsumi non debet quod fornicaretur cum illo: sed amodò non debet cum illo aliquatenus remanere. Per hoc autem quæstionem illam noveris esse solutam, quæ quaritur, utrum eâ, quæ adeo arcta est, ut nulli possit carnaliter commisceri, nisi per incisionem, aut alio sibi modo violentia inferatur, non solum modò levis, sed fortè tam gravis, ut ex ea mortis periculum timeatur, ad matrimonium contrahendum debeat idonea (e) perhiberi. Similiter illa, quæ viro, cui nupsit, adeo arcta est, ut nunquam ab eo valeat deslorari, si ab eo per judicium Ecclesiæ separata nubat alteri, cui arcta non sit, & per frequentem usum secundi reddatur etiam apta primo, utrum debeat ad eum redire, cum quo prius fœdus iniverat conjugale. De talibus autem non est facilè judicandum, cum finale judicium pendeat ex futuro. Tu ergo secundum quod superius est distinctum, facias quod decrevimus per censuras ecclesiasticas, appellatione remota, firmiter observari.

NOTÆ.

1. (a) *A* *Ltissiodorensi.* Ita etiam legitur in c. 1. sub tit. de impotentia coeundi, in 3. comp. De Altissiodorensi dicecesi egi in c. 14. de præsumptionibus.
- (b) *Matronas.* De quarum judicio, & inspectione egi in cap. 4. de probat.
2. (c) *Ad religionem transierit.* Quo casu primum matrimonium cum ratum esset, solutum fuit; secundum autem non valuit, ex traditis supra in cap. final. qui clerici, vel vov.
- (d) *Contraxit.* Quia soluto primo matrimonio per ingressum religionis, potuit maritus secundum matrimonium contrahere, ex traditis in cap. ex publico, de convers. conjugator.
- (e) *Idonea perhiberi.* Et tenetur incisionem pati, juxta tradita in textu superiori, ubi præsens commentarium dedi.

CAPUT VII.

Honorius III. (a) *Episcopo & Magistro B. Canon. Ambianensi.*

Litteræ vestræ nobis exhibitæ continebant, quod cum causa matrimonii, quæ inter Matildem mulierem, & Albericum virum ejus Atrebatensis dicecesis vertitur, vobis fuisset à bonæ memoriæ Innocentio Papa prædecessore nostro commissa, dicta M. proposuit coram vobis, quod cum jam octo annis elapsis dicto A. fuisset matrimonialiter copulata, & diu cohabitasset eidem, nunquam tamen, licet esset viripotens, ab eo cognita fuerat, sed adhuc integra permanebat, eo quod prædictus vir ejus non habebat (b) poténtiam coeundi, quare petebat inter eos divortium

D. D. Gonzal, in Decretal. Tom. IV. T 2 celebra-